

KÄSIHYGIENIA – KAIKEN A JA O VÄLINEHUOLLOSSA 12.10.2017

25. VALTAKUNNALLISET VÄLINEHUOLLON KOULUTUSPÄIVÄT
Hotel Flamingo, Vantaa

Jaana Palosara
Hygieniakoordinaattori
Kouvolan kaupunki/ Infektioiden ja tartuntatautien torjunta

VÄLINEHUOLTO

TÄNNE VAIN PUHTAIN KÄSIN !

VÄLINEHUOLLON TILAT

- Esikäsittely ja pesutila
 - **Likainen**
- Pakkaustila
 - puhdas
- Steriilien tuotteiden säilytys
 - puhdas ei steriili
- Sosiaaliset tilat
 - puhdas

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

3

KÄSIHYGIENIAA

- Kaikki ne toimenpiteet, joilla pyritään estämään ja vähentämään infektioiden ja niitä aiheuttavien mikrobin siirtyminen käsien välityksellä
 - työntekijästä välineisiin ja pintoihin
 - Likaisista välineistä ja pinnoilta työntekijöihin
 - Välineistön kautta potilaisiin/ asiakkaisiin

➤ **Katkaistaan tartuntatiet**

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

4

TAVOITTEENA

- Potilas- ja asiakasturvallisuus
- Henkilökunnan työturvallisuus
- taloudellisuus

Tiedot - Taidot – **Asenteet** –
Tunteet

KÄSIEN IHON MIKROBIT

Pysyvät mikrobit

- normaaliflooran kuuluvat mikrobit
- ylläpitää kolonisaatioresistenssiä estämällä vieraiden mikrobien asettumista pysyvästi käsiin

Väliaikainen mikrobit

- tarttuu ihoon eritteistä, likaisista välineistä tai ympäristön koskettamisen seurauksena
- säilyy iholla vain rajoitetun ajan
- Patogeeniä, taudin aiheuttamiskykyisiä mikrobeja

KÄSIHYGIENIA

- Käsien **ihon hoito**
 - Ehjä, elastinen iho toimii suojarahanssarina
 - Huolehdi käsien ihon hoidosta
- **Pesu vedellä ja saippualla + kuivaus** kertakäyttöisellä pyyhkeellä/paperilla (handwashing)
- **Käsien desinfektio** desinfektiohuuhteella (handrub)
- Suojakäsineiden **oikea** käyttö
- **Sormukset, korut, kellot, rakenne- ja geelikynnet EIVÄT** kuulu välinehuoltotyöhön

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

KÄSIEN IHON HOITO

- Ihon normaalin kosteustasapainon ja kimmoisuuden säilyttäminen
 - terve, ehjä iho paras suoja mikrobeja vastaan
- Ihoa kuivattaa
 - Liiallinen peseminen vedellä ja saippualla
 - Voimakkaiden pesuaineiden käyttö
 - Talvi-ilma -> käsineet
 - Kuiva huoneilma
- käsien ihon rasvaaminen ja hoitaminen päivittäin
 - kuivunut ja karhea iho infektoituu helposti
- kynnet pidetään lyhyinä ja kynsien alustat puhtaina
- kynsivallintulehdukset ja ihottumat tulee hoitaa huolellisesti

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

KÄSIEN PESU VEDELLÄ JA SAIPPUALLA

- Puhdistetaan kädet mekaanisesti näkyvästä liasta ja eritteistä
 - pesuneste kostutettuihin käsiin
 - Kädenlämpöinen vesi
 - Pesuneste kostutettuihin käsiin
 - Huolellinen pesu
 - sormien päät ja -välit, kämmenselkä,
 - peukalot – paikat, jotka puhdistuvat huonosti
 - Huuhtelee huolellisesti
 - pesuainejäämät vaurioittavat ihoa
 - Taputtelee kertakäyttöpyyhkeellä kädet kuiviksi
- SULJE VESIHANA PAPERIPYYHKEELLÄ !

9

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

10

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

11

VILJELYKUVA 2

Sormuksen viljely

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

12

VILJELYKUVA 3

Rannekello viljely

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

13

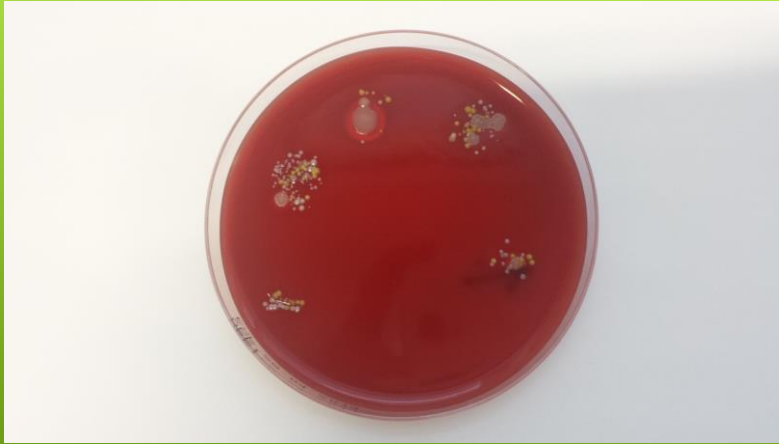
KÄSIEN DESINFEKTIO

- Poistetaan ja tuhoetaan taudinaiheuttamiskykyiset mikrobit
- Etanolipohjaiset / alkoholittomat käsihuuhteet
 - etanolipohjaiset 70% - 80%
 - sisältävät iho hoitavia aineosia
- Desinfektiohuuhde hierotaan huolellisesti puhtaisiin kuiviin käsiin, kunnes kädet ovat täysin kuivat
 - **desinfektioaika** on **kuivumisaika!**
 - riittävä määrä alkoholihuuhdetta; 2-3 painallusta(3-5 ml)/ alkoholitonta huuhdetta 1-2 painallusta
- Tehokas - nopea - vähemmän ihoärsytystä

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

14

Sormenpäät ennen käsien desinfektiota

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

15

Sormenpäät käsien desinfektion jälkeen

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

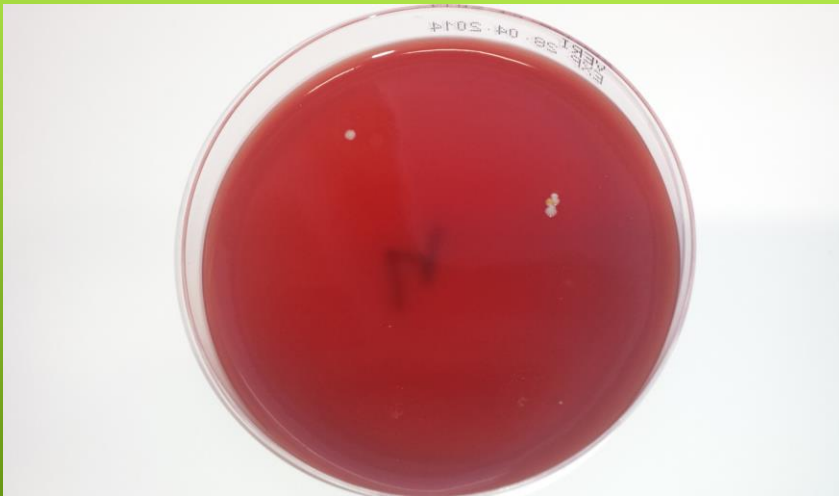
16

Sormenpäät, kun suojakäsineet ovat riisuttu pois 30 min
käytön jälkeen

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

17

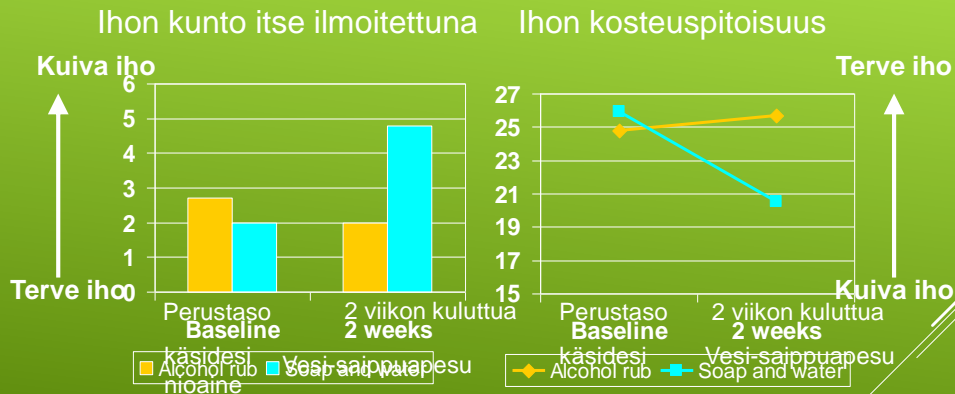

Sormenpäät, kun kädet ovat desinfioitu suojakäsineiden
käytön jälkeen

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

18

Alkoholipohjaisen käsidesinfection vaikutus ihon kuntoon

~ Alkoholipohjainen desinfectioaine vahingoittaa ihoa vähemmän ~

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

Boyce J, *Infect Control Hosp Epidemiol* 2000;21(7):438-441.

19

MILLOIN..

Pesu vedellä ja saippualla

- Töihin tultaessa
- WC-käynnin jälkeen
- Käsissä on näkyvää likaa ja eritteitä
- Käsiteltäessä eritteitä
- Töistä lähdettäessä

Desinfectiohuuhdehieronta

- Siirryttäessä sosiaalisista tilasta välinehuollon tiloihin
- Siirryttäessä välinehuoltotilasta toiseen
- Ennen puhtaiden välineiden käsittelyä
- Ennen näppäimistön, paneelien, painikkeiden, puhelinten koskettamista
- Ennen suojakäsineiden pukemista
- Suojakäsineiden riisumisen jälkeen
- Tiloista poistuttaessa

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

20

SUOJAKÄSINEET

- Suojaavat käsiä likaantumista
 - välineitten suojaaminen
- Oikea käsine oikeaan paikkaan
- Puetaan koskettaessa eritteitä, likaisia välineitä
- Puetaan kuiviin, puhtaisiin käsiin
- Ei vaihtoehto desinfektiohuuhteen käytölle !

- Käsineet ovat kertakäyttöiset ja tehtäväkohtaiset
 - käsineet vaihdetaan siirryttäessä työvaiheesta toiseen
- Käsineitä ei pestä tai desinfioida
- Rikkinäiset käsineet vaihdetaan välittömästi

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

21

KÄSIHYGIENIAKAMPANJA Geneve, 1994- 1998

- Käsihygienian toteutuminen 46% → 66%
- Käsihuuhdeiden kulutus 3,5 l → 15,4 l per 1 000 hoitopäivää
- Sairaalainfektioiden esiintyvyys 16,9% → 9,9%
- MRSA-tartunnat 2,16 → 0,93 episodina per 10 000 hoitopäivää

Pittet D et al. Effectiveness of a hospital-wide programme to improve compliance with hand hygiene. Lancet 2000;356:1307-12

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

22

KEHITETTÄVÄÄ ?

- Yhtenäiset toimintaohjeet – kaikki tuntevat ja ymmärtävät ohjeet
- Edellytykset käsihygienian toteuttamiseen
- Henkilökunnan sitoutuminen tartuntojen torjuntatyöhön osana ammatillista työtä
 - Koulutus ja ohjaus
- Käsihygienian toteutumisen havainnointi/ auditointi
 - Tietojen läpikäynti henkilöstön kanssa
- Käsihuuhdekulutuksen mittaaminen
 - Tietojen läpikäynti henkilöstön kanssa

23

ILOSANOMA

Puhtaat kädet - Puhtaat välineet - Puhtaat pinnat

- Tyytyväinen potilas/asiakas
- Tyytyväinen henkilökunta

24

LÄHTEET

- Syrjälä H., Lahti A. Iho ja infektioiden torjunta. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.painos. Suomen kuntaliitto 2010; 113 – 120
- Ratia M., Routamaa M. Henkilöhygieniä/ Työ- ja suojavaatetus. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.painos. Suomen kuntaliitto 2010; 152 – 154/ 155 – 164
- Syrjälä H., Teirilä I. Käsihygieniä. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.painos. Suomen kuntaliitto 2010; 165 – 171
- Kainulainen K. Mitä keinoja käsihygieniaan. 2017, luento
- Rintala E., Routamaa M. Hyvä käsihygieniä sairaalassa – suositus vai velvollisuus. Suomen lääkärilehti. 15/2013; 1120 – 1121
- Karhumäki T., Keurulainen R., Aalto A. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.painos. Suomen kuntaliitto 2010; 543 - 547
- Saukkonen K. Kosketuspintojen puhdistus ja desinfektio. 2015, luento
- Heinrichsén L-C. Aseptiikka ja käsihygieniä hoitoympäristössä. 2015 Kirjallisuuskatsaus
- ▶ STM asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta 341/2011
- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Boyce J, *Infect Control Hosp Epidemiol* 2000;21(7):438-441
- Anttila V-J. Käsihygieniä – potilasturvallisuutta Semmelweisistä tähän päivään. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 2014; 130 (17): 1754-8
- Neuvonen R., Tönne vain puhtain käsin. 1992. Ovikylltti
- Kuvat: Katja Laine ja Jaana Palosara/ Tutta Marttinen ja Oili Ström

Jaana Palosara

25

10/18/2017

KIITOS !

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

26